

మిమిగురు మిత్రులు

శుకరమంజరి వాక్యసాంధ్యం

అమె పేరు కమల—

అమె కళ్ళు వెడల్బుగా, చక్రాలా వుంటాయి. అమె ఒంటిరంగు బంగారం పోతపోసినట్లుంటుంది. అమెనోరు లక్కసిడతలా చిన్నగా వుంటుంది. అమె పెదిమలు పండిన దొండ పండులా వుంటాయి. అమెజడ పొడుగు వుండటంవలన నడుస్తుంటే పిరుదలతో అటలాడినట్లుంటుంది. అమె అంగసౌష్ఠవం, వున్నవారిలలా అందంగా, ఆరోగ్యంగా వుంటుంది.

అమెది అందరిలాంటి అందంకాదు. ఎదుటివారిని విప్పివారిని చేసే అందం. మళ్ళీ మళ్ళీ చూడాలనిపించే అందం.

అమె నా ప్రక్క వాటోకొచ్చి మూడు నెలలే అయింది. నాకు మా వాళ్ళు పెళ్ళి ప్రయత్నాలు చేస్తుండటంవల్ల, ముందుగానే జాగ్రత్తపడి ఈ ఇల్లు తీసుకున్నాను. నాకు అమెతో పరిచయం చాలా తక్కువ. కాని అమెని చూసినప్పుడలా అమెతో పరిచయాన్ని పెంచుకోవాలని వువ్వొళ్ళారుతుండే వాడిని. అమెకెవరూ మొగదిక్కు లేనట్లుంది. అమె ఒక్కతే వుండేది. అమెకి తోడు తన ఎనిమిదేళ్ళ కొడుకు మాత్రమే. అమె భర్త మిలటరీలో పన్నేపూ ప్రాచారాదిలాడని, అప్పటినించి వుద్యోగంచేసి బ్రతుకుతూ కొడకును చదివిస్తోందని, చుట్టవక్కల అమ్మలక్కలు సర్వేచేసి తెలుసుకున్నారు.

నాకు స్వతహాగా వుద్యోగంచేసే ఆడ వాళ్ళంటే అమితమైన జాలి, సానుభూతి. నాలుగు గోడల మధ్యన, కడుపులో నీళ్ళు కడలకుండా, వుండాలన్న వాళ్ళని, పొట్టతిప్పల కోసం రోడ్డుకెక్కించిన ఈ వ్యవస్థమీద చెప్పాలని కోసం — అది వేరే విషయం, వదిలెయ్యండి.

నాకు అమెమీద గౌరవం అధికం కావ

టానికి బహుశా ఇదొక కారణం కావచ్చు. ఏది ఏమైనా చాలా కొద్దిరోజులోనే అమె అంతులేని ఆభిమానాన్ని పెంచుకున్నా, మాయిద్దరివి ప్రక్కప్రక్క ఇళ్ళు కావటంతో సాయంత్రంపూట, తీరుబడిగా వున్నప్పుడు, ఏదైనా వుస్తంకోసమో, ఆ రోజు పేపరు కోసమో వస్తందేది. అలా మొదలైన మా పరిచయం అనతికాలంలోనే వృద్ధిపొంది, రోజూ సాయంకాలం గంటలతరబడి బాతాఫాని కొనే వరకు వచ్చేసింది. ఇప్పుడు మా ఇద్దరి మధ్య ఎటువంటి అరమరికలుగాని, బెదురు భయాలుగాని లేవు. అమెకష్టం నాకు చెబుతుంది. నా చేతనైన సలహా యిస్తాను. అమె చేసుకుంటే నాకూ తెచ్చిపెడుతుంది.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే, మేమిదరం మంచి స్నేహితులం. మా స్నేహంలో నీవమైన ఆలోచన, అభిప్రాయాలులేవు. అక్షరాల ఆరోగ్యప్రదమైన స్నేహం.

అడవి పేరు గోపాలం—

పూర్తిపేరు గోపాలకృష్ణ. హెచ్ఎయల్లో పన్నేస్తాడు. నాకున్న మంచి స్నేహితుళ్ళో వాడొకడు.

నలగా, పొట్టిగా వుంటాడు. వాడిగడ్డం ఎప్పుడూ నున్నగా గీయబడి వుంటుంది. వాడి బట్టలు ఎప్పుడూ నలిగిపోయిగాని, మాసిపోయిగాని కనిపించవు. వాడిచేతిలో ఎప్పుడూ సిగిరెట్ కాలుతూవుంటుంది. వాడికెప్పుడూ పూరంతా అప్పులుంటూనే వుంటాయి. డబ్బులకోసం ఆప్పులాళ్ళోనే వాళ్ళకి కథలెప్పి, వాళ్ళ దగ్గర్నించే ఎదురుపుచ్చుకోగల సమర్థుడు. ఎప్పుడూ సందడిగా తిరుగుతుంటాడు. సందడికి, పుత్నాహానికి, మంచి మనస్సుకి మారుపేరు— మా గోపాలం.

ఏ మనిషి పరిపూర్ణుడు కాలేడు. ప్రతివారికి

ఎదో ఒక బలహీనత వుంటూనే వుంటుంది. అలానే గోపాల్ కి గూడా ఒకే ఒక బలహీనత కుంది.

గోపాలకృష్ణుని వాళ్ళ పెద్దవాళ్ళు పేరుపెట్టే రవో, మరెండుకోగని, వాడు కష్టపాతరంలోని మిగతా విషయాలకన్నా, శృంగారాన్ని బాగా వంటబటించుకున్నాడు. వాడికి ఆడపిల్లలంటే ఆసక్తి కాస్త జాస్తి. వాళ్ళగురించి యెంతో దబ్బు ఖచ్చుచేస్తుంటాడు. అసలు వాడికి యెంత మంది గర్ల ప్రెండున్నారో కచ్చితంగా వాడికే తెలియదు. నేను యెన్నోసార్లు హెచ్చరించాను. కాని ఫలితం కూనయ్యం.

వాడికి భగవంతుడో గిఫ్టిచ్చాడు. అడదాని మొహం చూసి, అమె జాతకం గడగడా చెప్పేయ్యగలడు. అమె యెలాంటిది? మన సత్వం ఏమిటి మొదలైన వివరాలన్నీ పూస గుచ్చినట్లు చెప్పేయ్యగలడు. అసలు సావిత్రి, అనసూయ వాళ్ళ రోజుల్లో వీడు పుట్టుంటే వాళ్ళని గూడా సరిచేసేవాడని నాకో భయం వుంది. అలాగని పూర్తిగా చెడవదేంకాదు. నివ్వలాంటి అడవాళ్ళని చూస్తే చేతులెత్తి దణం పెడతాడు.

ఈ ఒక్క బలహీనత మినహాయించి అతడు మంచి స్నేహితుడు. అందుకే వాడితో నా స్నేహాన్ని కొనసాగించాను.

అసలిప్పుడు నా బాధంతా వాడి గూర్చిగాని, వాడప్పుడు గూర్చిగాని, లేక వాడి గర్ల ప్రెండెంతుందనిగాని కాదు.

వాడి దృష్టిలో కమల, నా స్నేహితురాలు పడింది. అది నాకో సమస్యయి కూర్చుంది. అదిలా జరిగిందంటే—

ఒకరోజు కాస్త బద్దకంగా వుండి ఆఫీసుకి పోలేడు. సాయంత్రానికేళ్లా వాలాడు మా ఇంటి ముందు.

సరిగా అదే సమయానికి కమల మా ఇంట్లో కూర్చుని కబుర్లు చెప్పతోంది.

అమెని చూశాక రెండు నిమిషాలు అలాగే నిల్చుండిపోయాడు. లోపలికొచ్చి కూర్చున్నాక గూడా, ఒక అయిదు నిమిషాలపాటు తీక్షణంగా అమె వంకే చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

కమల మరో వ్యక్తి ప్రవేశంతో కబుర్లు పోవడానికే 'పసానండి' అంటూ ఆ రోజు పేపరుతీసి వెళ్ళిపోయింది.

అమె వెళ్ళినవైపే గుడ్లవృగించి చూస్తున్న వాడితో "ఏం, ఇలా తగులదా? ఎవరూ తగలేదా?" అన్నాను.

"ఎవరామె?"

"పారీకెళ్ళాలన్నావ్. వెళ్ళలేదా?"

"నీ ప్రక్కవాటాలో వుంటుందా?"

"ఏదైనా పనిమీదొచ్చావా?"

"ఇంత అందమైన అమ్మాయిందని నాకో ఎన్నడూ చెప్పలేదా?"

నాకు ఒళ్ళు మండుకొచ్చింది. ఎన్ని మాటలాడినా వాడు సంభాషణ అటువైపునే తిప్పటంతో నాకు చిర్రెత్తుకొచ్చింది. అందుకే కాస్త సీరియస్ గా "యూ ఫూల్—నీ వెధవదృష్టి అమె మీదెయ్యకు. అమె దేవత-నిప్పు-నిప్పు లాంటిది. చూడి మనెపోతావ్ జాగ్రత్త" అన్నాను.

నా కోపం చూశో, మరెండుకోగని వాడు పగలబడి నవ్వాడు. తర్వాత నవ్వాపుకుంటూ "సరే—కానిని కాఫీనీళ్ళన్నా కొట్టించు. నీ గురించి చాలా దూరం పడొచ్చాను" అన్నాడు.

నేను మౌనంగా లేచి, బట్టలేసుకుని, ఇంటికి తాళంపేసి, వాడితోపాటుగా రోడ్డెక్కాను.

హోటల్లో కూర్చున్నాక, మళ్ళీ అదే సంభాషణ మొదలైతాడు. "అమెవరూ ఎక్కడన్నా పనేస్తుందా? వెళ్ళియిందా?"

ఈసారి నాకు రెటింపు కోపం వచ్చింది.

కమల నా స్నేహితురాలు—మంచిది. విడి పంచితే, తనకాళ్ళమీద తాను నిలబడి, ఒక్కగా నొక్క తన కొడుకుని వృద్ధిలోకి తీసుకొరావాలని తంటాలుపడుతోంది. అటువంటి అభాగ్యురాలిని ఈ కోతి వెధవ తన సహజమైన వెధవ దృష్టితో చూస్తూ, పెగా నన్ను క్రాస్ ఎగ్జామిన్ చేయటంతో నాకు బి.పి. పెరిగింది.

"రేయ్ ఇందాకే చెప్పాను—అమె పూసె త్రద్దని. అమె నువ్వనుకుంటున్నట్లుగాని, నీకు పరిచయం వున్న అడవాళ్ళ లాంటిదిగాని కాదు. అమె సంగతొదిలేయ్ — ప్లీజ్" అన్నాను

రౌద్రంగా.

నేనింత కండలు చించుకుని మాట్లాడినా, వాడి మొహంలో ఎటువంటి మార్పు రాక పోవటం, నాకు ఆశ్చర్యం అనిపించింది.

వాడు తాపీగా సిగరెట్ తీసి వెలిగించి, "నీకు ఆడవాళ్ళతో అనుభవం తక్కువ. నీకు వెళ్ళి కాలేదు. కనీసం కనెక్ట్ గూడా లేవు. కాని నేను గత పది సంవత్సరాలుగా ఆ పీల్డులో రీనెర్సి చేశాను. వాళ్ళొదిలిన క్యాసనుబట్టి, నిలబడే తీరునిబట్టి, వాళ్ళ గుణగణాలని చెప్పేయ్యగల్గు" అన్నాడు.

నేను వింటున్నాను. వింటూ నా కోపాన్ని దాచాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను.

"అసలు నీకు ఆడవాళ్ళలో ఎన్ని తెగలున్నారో తెల్సా? తెలీదు. పూలలో ఎన్ని రకాలున్నాయో, ఆడవాళ్ళలో అన్ని రకాలవాళ్ళున్నారు. కాని మనం కన్వీనెంటుగా, వారందరిని మూడు భాగాలుగా విభజించుకోవచ్చు."

వీడొచ్చి నన్నీ విధంగా తినెయ్యటం నాకేమాత్రం ఇష్టంలేదు. అయినా అలాగే కూర్చుని వాడి ప్రేలాపనని వినసాగాను.

"వాళ్ళలో మొదటి తరగతి పద్మినీ జాతి

శ్రీలు. అంటే వాళ్ళు మనసా, వాచా, కర్మణా వతివ్రతలు. వాళ్ళు తీక్షణంగా చూస్తే మన లాంటి వక్షులు మనెపోతారు. వాళ్ళే నిజమైన పతివ్రతలు. ఇంక మూడో జాతి—”

“రెండో జాతి ఏమైనట్లు?”

“తొందరపడకు. చెప్పుతా. అన్నీ విషయంగా చెబుతా. ముందు మూడో తరగతి వాళ్ళని గూర్చి ముచ్చటీస్తా. వీళ్ళు బాహుటంగా, అరసురికలు లేకుండా, బ్రతుకు తెరువు కోసం, కమ శరీరా లని, అందాన్ని, వయసుని అంగవోపెటి అమ్ముకుంటారు. పూర్వ క్రీవర్సో” మాట్లాడటం ఆసి, సిగరెటుని గట్టిగా పీల్చి, కాఫీ కలుపుతూ “ఇక మూడో జాతుంది చూశావ్—వీళ్ళు చాలా డేంజరు. పైకి చూట్టానికి వచ్చి పతివ్రతల్లా కన్పిస్తారు. వాళ్ళ మాట, నడవడి, తీరు అన్ని పతివ్రత లక్షణాలే. కాని వీళ్ళకి లోపాయికారి మనలాంటి కస్టమర్స్, ఎకౌంటు హోల్డర్లుంటారు—ఎందుకనడక్క. అది వేరే వ్రళ్ళ. ఆసలది వేరే సబ్జక్టు”

కాఫీ తాగుతూ నానంక చూసాడు.

అసలీదండా నాకెందుకు చెప్పాడో అర్థం కాక, అడిగాను.

వాడు కాఫీ పూర్తిగా తాగేసి, బిలుని నా చేతికిస్తూ “మీ ఫ్రెండు, మీ నైబర్—కమల నే చెప్పిన రెండో జాతికింద కొస్తుందని నా డవుటు” అన్నాడు.

“షటప్”

“అలా మండిపడకురా అమ్మీ! చెప్పాగా వీ కనుభవం తక్కువని. ఈ విషయాల్లో నే చెప్పిందే కరెక్టు. తిరుగులేదు.”

“అటా దారుణంగా మాటాడకు. కళ్ళు పేలి పోతాయ్.”

“అనవసరంగా సైరానపడకు” వాడి చిరు నవ్వు, మాట్లాడే తీరు చూసేసరికి నా సహనం పూర్తిగా అడుగంటిపోయింది.

“మిసర్ గోపాల్—మనం స్నేహితులుగా మిగిలిపోవాలంటే, దయచేసి ఆమె గూర్చి మాటాడకు. ఆమె దేవత. బ్రతుకుతో పోరాటం సల్పుతోంది. అటువంటి అభాగినులతో ఆడు కోకు. నీ బ్రాండ్ ఆడవాళ్ళతో నువ్వేమైనా

చేసుకో! కాని కమల జోలికి రాకు. పీజ్” వాడేమనుకున్నాడో తెలియదు, పైకి మోత్రం “సరే ఇట్టాల్ ట్రైల్ - కాని నిన్ను చూస్తే జ్ఞానేస్తోంది. మిణుగురు పురుగుల్ని చూసి నివ్వని శ్రమించకు. గుర్రం గాడిద ఒక్కటి కావు. వస్తాను” అనెప్పి లేచి వెళ్ళిపోయాడు.

అప్పటినుండి కమలంటే నాకు జాలి, అభిమానం అధికం అయినాయ్. ఆమెని చూసి నవ్వుడల్లా, గోపాలన్న మాటలు గుర్తుకొచ్చి బాధగా వుండేది.

ఒకరోజు వుండబట్టలేక అడిగేగాను “నీ భర్త పోయాడని విన్నాను. మళ్ళీ వివాహం ఎందుకు చేసుకోలేదు?” అని.

నానుంచి ఇటువంటి వ్రళ్ళు నాకించని ఆమె రెండు క్షణాలు కంగారుపడింది. తర్వాత మెల్లిగా తలెత్తి “నా కిష్టంలేక. మా వాళ్ళు చాలా బలవంతులే చేశారు. కాని ఆయన శారీరకంగా దూరమయ్యారేగాని నా గుండెలో ఇప్పటికీ సజీవంగా వున్నారు.”

నాకు జాలేసింది. “కాని కమలా—ఈ భీతిక ప్రపంచంలో బ్రతకాలంటే మొగదిక్కు కావాలి. ఆడది ఒంటరిగా బితికెయ్యగల రోజులు ఇంకా మన దేశంలో రాలేదు. గుర్తుంచుకో.”

“అవును. అదీ నిజమే. అందరూ నన్ను చూసి తలోమాటంటారు. నన్ను చూసి గుసగుస లాడుకుంటారు, నేనెంత నిజాయితీగా బతుకు తున్నా నా శీలాన్ని శంకిస్తారు. కాని....నేనేం పట్టించుకోను. నా మనస్సే నాకు సాక్షి.”

నాకా క్షణంలో కమలమీద ఎంత అభిమానం వెదిగిందో, గోపాల్ మీద అంత చులకనభావం ఏర్పడింది.

ఆ తర్వాత ఆ సంభాషణని యిద్దరం కొనసాగించలేదు.

తర్వాత చాలా రోజుల వరకు గోపాల్ నన్ను కలవలేదు. ఉన్నట్టుండి ఒకరోజు సుడి గాలిలా వచ్చిపడ్డాడు ఆసిసుకీ.

రావటంతోచే చురుకుగా కుర్చీ లాక్కుని కూర్చుంటూ “హలో డియర్ ఎల్లావున్నావు? హౌ యాజ్ యువర్ నైబర్” అన్నాడు.

నేను కోపంగా వాడివంక చూసేను.

“అయామ్ సారీ. బై ది బై నా కర్తంట్టుగా ఓ వచ్చనోటు సర్దుబాటుచెయ్యి. షరా మామూలే. తారీఖు రాగానే ఇచ్చేస్తాను. చాలా అరంటు. ఆటో వెయిటింగ్ అఫ్టర్ సైడ్-స్ట్రీట్.”^{జి}

నాకు నవ్వొచ్చింది. అయినా నవ్వునావు కంటూ “దేనికీట” అడిగేను.

“వివరాల్లాడు. చెబితే బాధపడతావ్ — ఇచ్చెయ్”

“ఇవ్వను.”

“అసలున్నాయా? లేవా?”

“ఉన్నాయి. కాని దేనికో చెబితేగానివ్వను”

అంటూ జేబులోంచి వర్చుతీసి, అందులో నుండి వందరూపాయల కాగితంతిసి చేత్తో పట్టుకున్నాను.

“అయితే చెబుతా” అంటూ నా చేతిలో కాగితాన్ని తను తీసుకుని పెన్నుతో, వంద కాగితం తెల్లటిభాగం పైన ‘చక్కని. కోసం’ అని రాశాడు.

వాడి కోడ్ భాష నా కర్థం కాలేదు — ాడిగేశాను.

వాడు మధ్యలోవున్న ‘డాట్’ని చూపిస్తూ అడిగాడు “ఇదేమిటి”

“చక్క..”

“గుడ్. అన్నీ కలిపి చదువు.”

చదివాను “చక్కని చుక్కకోసం” తర్వాత గాని నాకు కోపం రాలేదు. కాని వాడప్పటికే ఆ కాగితంతోపాటు ఆటో ఎక్కాడు.

వాడి వెనకాల నేను నవ్వుకున్నాను.

వాడెళ్ళిన కాస్తేపటికి నాకు అనుకోకుండా తలనొప్పి ప్రారంభమైంది. అది మధ్యాహ్నం అయ్యేసరికి భరింపరానిదిగా తయారైంది. ఇంక అపీసులో కూర్చోలేక పర్మిషన్ పెట్టి వచ్చేశాను.

ఒక తలనొప్పి మాత్రమింగి, కాస్త కాఫీ త్రాగి ఇంటికొచ్చి పడుకుని నిద్రపోయాను. అలా ఎంతసేపు పడుకున్నానో నాకే తెలీదు.

తలుపుతట్టిన చప్పుడవటంతో పులిక్కిపడి లేచాను.

జ్యోతి

రాత్రి ఏడు గంటలయింది.

మెల్లిగా లేచి తలుపు తీసాను. వాకిట్లో కమల నవ్వుతూ నిలబడుండీ.

స్నానంచేసి, పులికిన చీర కట్టుకుని, నీటుగా ముసాబై నిలబడి “ఏమిటి మాషారు ఆఫీసు కెళ్ళలేదా? నిద్రపోతున్నార ఎటూ కానివేళ” అడిగింది.

“ఆఫీసుకెళ్ళి తలనొప్పిగా వుంటే వచ్చి పడుకుని నిద్రపోయాను. టైం తెలీలేదు.”

కమల లోనికెళ్ళి కూర్చుంది. నాకు నిద్ర మత్తు పూర్తిగా వదలకపోవటంవల్ల మౌనంగా కూర్చుండిపోయాను.

అలా నేను ముంగిలా కూర్చోటం ఆమె కిబ్బందిగా తోచిందేమో “ఏంలేదు మాష్టారు మీ వద్ద డబ్బులు తీసుకుని చాలాకాలం అయింది. ఎప్పటికప్పుడు ఇచ్చేద్దాం అనుకుంటూనే ఆశ్రద్ద అయిపోతోంది. ఇవ్వాలేక డబ్బు లొచ్చాయ్. ఇద్దామని వచ్చాను” అంటూ డబ్బు తీసి మంచంమీదుంచింది.

నేను ఆమెవంక చూస్తూ “ఏం పర్వాలేదు. అవసరమైతే నేనే అడిగేవాడిని” అన్నాను.

తర్వాత రెండునిమిషాలు కూర్చుని బజారు పనుందని వెళ్ళిపోయింది.

నేను లేచి తలుపుమూసి స్నానానికని బాత్ రూంకెళ్ళబోతూండగా డబ్బుతీసి వర్చులో పెట్టుకుందామని, ఆమె పరుపుమీదుంచిన నోటుని చేతిలో తీసుకున్నాను.

కరెంట్ తీగ పట్టుకున్నట్టుగా షాక్ తగిలింది. ఆదేనోటు-వందరూపాయల నోటు-పొద్దున గోపాల్ కి నేనిచ్చింది.

దానిమీద వాడు రాసిన ‘చక్కని. కోసం’ అన్నది అద్దంలో నా మొహంలా స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

నాలోని ఓపికంతా నశించినట్లయింది. గోపాల్ చెప్పిన ‘మిణుగురు పురుగుల్ని చూసి నిప్పని త్రవ్వవడకు’ అన్నమాట నా చెవుల్లో మార్మోగసాగింది.

అలా స్థాణువులా ఎంతసేపు నిల్చున్నానో నాకే తెలీదు.

